

MINDSZENTI LAP

Előfizetési ár:

Egész évre . . . . . 4 korona
Fél évre . . . . . 2 korona
Negyed évre . . . . . 1 korona

Vegyes tartalmu hetilap. Megjelen minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kossuth Lajos-utca 9. sz., hová a lapot érintő megkeresések intézendők.

Hirdetéseket

és nyílt-téri közleményeket a kiadóhivatal jutányos ár mellett közöl.

Kisiparosainkról.

A kismesterek s azok segédeinek, a magyar ipar e legmostohább gyermekeinek, nehéz, szinte elviselhetetlen helyzetéről fogunk most e helyen röviden elmélkedni.

A tény az, hogy a magyar kisipar napról-napra pusztul s így egy csöppet sem tulozva, el kell ismernünk, hogy helyzete válságos.

Ezt leginkább az igazolja, hogy minden egyes iparos a maga mesterségére panaszkodik, hogy egyik sincs azzal megelégedve. Így a cipész esküdözik, hogy inkább megöli a fiát, mintsem abból cipészt neveljen, ellenben a szabó már úgy gondolkozik, hogy inkább cipész legyen a fiából, csak szabó ne. S így van ez végig. Kiki szidja a magát s jobbnak tartja a másét. Már pedig ezt a jelenséget annak kell betudnunk, hogy a kisiparnak egyik ága sem valami virágzó, egyik ága sem igen tudja valami nagyon boldogítani a kismestert.

Hisz nézzünk csak szét, ugyan hány kisiparost találunk, aki tisztességesen meg tud élni a mestersége után? Szorgos, éjjel-nappali munkájának a díja: nehéz, gondterhes élet, folytonos nyomorgás; s a szakadatlan, emberfölötti munka és a vele kapcsolatos nyomoruság egyformán kijár ugy a kismesternek, mint a segédjének, egyiknek a sorsa sem irigylendőbb, mint a másiké, mert az egyik élete épp ugy sulyos s testet, lelket ölü küzdelem, és nélkülözésből áll, mint a másiké.

S mivel ilyen a helyzet, azért van az, hogy kisiparunk pusztul, lépésről-lépésre, rohamosan.

A munkás és a munkaadó közt mindenütt ádáz harc folyik. A munkás a legtöbb esetben kevesli a bérét és sokalja azt a hasznot, melyet munkájával mesterének hajt s ezért elégedetlenkedik, duzzog és kél harcra.

Pedig a kismesternél azt ugyan sohasem, vagy csak a legritkább esetben tapasztalja, hogy az az ő rovására meggazdagodik, mert a mestersége után meggazdagodott kismester oly ritkaság nálunk, mint a fehér holló s valószínűleg az ilyen szerencse-fiakat a muzeum rögtön lefoglalná a maga részére, hogy elmondhassa az utókor-nak: „Íme, egy magyar kisiparos, aki a mestersége révén vagyona tudott szert tenni.“

S azt a jelenséget, hogy a kismester és segéde között, ha ki-kitör is a lélharc, az a végletekig nem megy és nem is mehet, annak a körülménynek kell betudnunk, hogy a segédek maguk

is belátják, ha erőszakolják a dolgot, csak azt érik el vele, hogy az a mester sutba dobja az önállóságot s lesz ismét segéd, mert ugy sem lehet neki rosszabb dolga, mint kismester korában volt.

Tény az, hogy ugyancsak nehéz volna eldönteni, hogy vajjon kinek van rosszabb dolga s ki inkább sajnálni való a kisiparosok között, a segéd-e vagy a mester?

Nagyon jól tudják azt a kismesterek segédei, hogy milyen nehezen, sokszor a lehetetlenséggel küzdve tudja az a mester előteremteni minden szombatára segédeinek azt a heti fizetését, mely a legtöbb esetben az éhenhalásra sok, a megélhetésre azonban kevés; nagyon jól tudják, hogy a munkásoknak a kismestertől nincs mit irigyelni, nincs mit vární s nincs mit követelni.

S ami ezt a tarthatatlan helyzetet előidézte, ami a magyar kisiparosokat ugyszólván fölöslegesekké teszi, az annak a ténynek tudható be, hogy hazánkat legtöbbnyire a külföld látja el gyáripari cikkeivel s ez az idegen verseny mindinkább elfajul elaljasodik s a legpiszkosabb módon tör kisiparunkra s így nem csoda, hogyha a kisipar terén a fokozatos pusztulást kell fájó szívvel konstatálnunk.

S ezért van az, hogy nálunk — sajnos — manapság még az a kismester hivatása, életcélja, hogy ezt a sokféle támadásnak kitett s létfeltételeitől is jelenleg még megfosztott magyar ipart, saját egyénisége s munkássága feláldozásával, nyomorogva, küzködve, fentartsa addig, míg a jobb jövőbe vetett hitünk megvalósul, amikor abból a most még csak reményt s a küzdelemre erőt adó hajnalpirból erős, gazdag s boldog nemzet, a jövő életerős Magyarországa fog kibontakozni.

Balesetbiztosítás.

A munkásjóléti intézmények dolgában kétségtelenül Franciaország jár legelől, ahol a törvény már olyan munkásérdek kielégítéséről is gondoskodik, amelyeket nálunk, dacára a már elég tekintélyes proletármozgalomnak, alig ismernek.

Legyünk őszinték és ismerjük el, hogy nekünk egyetlen egy olyan törvényünk s intézményünk nincsen, amely direkte a munkások érdekeinek istápolása céljából létesült. A gazdasági cselédpénztár ér még a munkásjóléti intézmények közül a legtöbbet, de oly szegény és hatásában oly jelentéktelen, hogy alig vehető észre. Mindenfelé csak panaszt hallhatunk ez intézmények ellen a

gazdasági munkások ajkairól. Oka ennek főként az, hogy a cselédpénztárt az állam csak addig támogatja s a társadalom, a megyék, városok, valamint a földbirtokosok éppenséggel nem törődnek vele. Pedig ez sulyos mulasztás, amely előbb-utóbb keservesen megboszulhatja magát.

Legsulyosabban érzi a munkásosztály a munkásbalesetbiztosítás teljes rendezetlenségét. De nemcsak a munkás, hanem a munkaadó is érzi ezt, kiváltképpen az olyan, akinek földjén vagy ipari telepén baleset történt.

A mentők jelszava: „Mindnyájunkat érhet baleset“ senkire rá nem illik jobban, mint a munkásra, aki minden pillanatban ki van téve annak, hogy a kasza elvágja a lábát, a cséplőgép elkapja, az épületállvány leszakad, a tárna beomlik stb. stb. S valóban alig mulik el nap, melyen Magyarországon munkásszerencsétlenség ne történnék. Amerikát kivéve, talán a mi országunk éri el ebben a tekintetben a legnagyobb rekordot. Csak legutóbb is husz resicai bányamunkás esett áldozatul egy borzasztó robbanásnak.

A mi törvényünk ugy intézkedik, hogy azon esetben, ha a munkás „a saját gondatlanságának“ esett áldozatul, akkor ő maga felelős a balesetért s a munkaadó vagy a munkafelügyelő anyagi felelősséggel nem tartozik a koldussá lett embernek, illetve ha elpusztul, az árván maradt családnak. Viszont ha vétkes gondatlanság áldozatává lett az illető, a törvény minden anyagi erkölcsi felelősséget a munkaadó, illetve a felügyelő nyakába sóz.

A törvénynek mind a két intézkedése helytelen, igazságtalan és hiányos.

Tapasztalat igazolja, hogy a legtöbb szerencsétlenül járt munkásról a hivatalos vizsgálat konstátálta, hogy saját vigyázatlanságának esett áldozatul. A munkaadók a büntetéstől s anyagi felelősségtől való félelmükben nem rettennek vissza az áldozattól, hogy megpuhítsák a vizsgálatot vezetőkre részrehajlatlan szívét! Tehát a munkás a bünös azért, mert valami kiszámíthatatlan mulasztás folytán lezuhan, felrobban vagy a gép kereke összetöri? Tehát meghal vagy munkaképtelen bénává lesz, akkor a törvény azt mondja rá, hogy ugy kell neki, miért nem vigyázott! Ennél nagyobb barbárságot az ókorban sem ismertek.

Vegyük most az érem másik oldalát. A munkás a mások vétkes gondatlanságának esett áldozatul — így hangzik a hivatalos vizsgálat eredménye. Előveszik a munkaadót és a felügyelőt, elmarasztalják ezrekre menő kártérítésre s nem egyszer történt meg, hogy be is csukták őket. Nem egy munkaadót ismerünk, akit a telepén történt s emberhalált okozó szerencsétlenség koldussá tett. Így bünhődik a munkaadó egy olyan dolog miatt, amelyet, ha előre tudott volna, minden áron megakadályozott volna. A munkaadó otthon ebédel vagy külföldön nyaral s a

gyárában vagy földjén történt szerencsétlenség őt sújtja, mintha valami része lett volna benne.

Ezen a ferde, igazságtalan, mindkét fél érdekét lábbal tipró állapoton csak egy dolog segíthet; a kötelező állami balesetbiztosítás. Van ugyan most is privát baleset-biztosító intézményünk, de ezek a biztosító intézetek, osztalékra dolgozó magánvállalkozók, melyek nem a munkások, hanem a maguk érdekeit tartják szem előtt. Itt csak a kötelező állami munkásbalesetbiztosítás vezethet célhoz. A művelt nyugaton mindenütt meg vannak már ezek az intézmények s kitűnően beváltak.

A minap megalakult Budapesten a munkásvédő-egyesület. Helyes dolog. De ennél sokkalta fontosabb és sürgősebb a kötelező állami munkásbalesetbiztosítás.

Ujdonságok.

— Az őrgrof állapot. Pallavicini Sándor őrgrof, a mindszent-algyői hitbiz. uradalom kegyura, mint jó forrásból értesülünk, annyira jobban van, hogy nemsokára elhagyhatja a szanatóriumot, ahova Hochenegg orvostanár elhelyezte. — Az őrgroft a napokban meglátogatta egy bécsi újságíró is, akivel barátságosan beszélgetett. A hirlapíró kérdéskérdéseire aztán elmondta a baleset részleteit is a következőképpen:

— Nem szivesen indultam el a Gordon-Bennet-verseny megtekintésére. Már előzőleg ismertem a francia automobilistáknak őrlött hajtási mániáját s mindenképpen el akartam őket kerülni. De végre is annyira rábeszéltek, hogy nézzem meg a versenyt, hogy a feleségem és Paar grófné kíséretében chauffeurunk vezetésével elindultunk. Auvergne előtt: sűrű csoportokban száguldtak az országuton az autómobilok és én többször szóltam a chauffeurnek, hogy hajtson csak lassan. Találkoztunk olyan eszeveszett automobilistákkal, akik 80—100 kilométeres sebességgel hajtattak. Nem csak a maguk, de az uton haladók életét is veszélyeztetve. A verseny után Lyonban megálltunk egy napig, tisztán azért, hogy megvárjuk, amíg az autómobilok zöme elrobog, hogy lehetőleg szabad legyen az országut. Délután két órakor indultunk el lassu, talán 30 kilométeres sebességgel. Egyszerre csak feltartóztattak bennünket:

— Prenez garde! Il y a un mort là! (Tessék vigyázni! Itt halál történt!)

Eppen jókor jöttünk, hogy tanui legyünk egy szörnyű automobil-drámának. A chauffeur holtan feküdt az országuton, tőle néhány lépésre pedig két férfi súlyos sebekkel. Mélyen eiszorodva folytattuk utunkat. Délután három óra lehetett, amidőn iszonyu kiáltozással robogott utánunk egy automobil.

— A droit! A droit! (Jobbra) kiáltozták.

Mi nem tudtuk mire vélni a dolgot. Hirtelen jobbra fordultunk, de már késő volt. A hátsó kerékbe őrlött sebességgel beleszaladt az utánunk jövő automobil és egy szempillantás alatt mindannyian kirepültünk a kocsiból. Hogy mi történt tovább, arra nem emlékszem. Csak azt tudom, hogy egy sötét folyosón eszméltem fel újra és éreztem, hogy lepedőbe göngyölve, visznek. Saint-Etienne-ben voltam a kórházban. Mellettem kétségbeesett feleségem és Paar grófné. Néhány hétig feküdtem, amíg törött karom és zúzódásaim némileg meggyógyultak. Társaimnak és az automobilnak csodálatosképpen semmi baja sem történt.

— Az öreg bakákat nem tartják vissza. Október 1-én a három évet kiszolgált katonákat szabályszerűen elbocsátják s a póttartalékosokkal szemben sem fognak rendkívüli szabályokat alkalmazni. Mert szem előtt tartja a kormány, hogy ne izgassa fel a közvéleményt, különösen most, amikor alapos kilátásai vannak arra, hogy szeptember 15-ig

a válság megoldást nyer. Érdekes különben, hogy a tisztek mindenfelé biztatják a harmadéves katonákat, hogy nincs mitől tartaniok, mert semmi esetre sem fogják benntartani őket.

— A magyar szállítók és a magyar hadsereg. A kereskedelemügyi miniszter leiratban értesítette a kereskedelmi és iparkamarát, hogy cs. és kir. közös hadügy-miniszterium avégből, hogy a magyar szállítókkal kötött szerződésben az előírt bélyegilleték a m. kir. kincstár javára az ilyen szerződéseket mindenkor egy, a magyar szent korona országainak területén levő katonai intézet, vagy hatóság kösse meg. Ha pedig szállítására szerződés nem köttetik, vagy csupán az elfogadott ajánlat alapján történik az odaítélés, úgy az az eljárás követtetik, hogy a szállítót ajánlata elfogadásáról a magyar szent korona országainak területén levő és erre külön meghatalmazott katonai intézet értesíti.

— Rendkívüli közgyűlés. Mindszent község képviselőtestülete a jövő kedden rendkívüli közgyűlést tart. Ezen az ülésen teszi le Elek Ignác az ujonnan megválasztott végrehajtó a hivatalos esküt.

— A piaci drágaság ellen. A belügy-miniszter a törvényhatóságokhoz körrendeletet intézett, amelyben tekintettel a fővárosi, de különösen a vidéki piaci drágaságra, utasítja az illetékes rendőrhatalóságokat, hogy maguk dolgozzanak ki piaci tarifát. A miniszter nem kívánja a piaci elárusítókat az őket megillető jövedelemtől, azért a tarifa megállapítására vonatkozóan utasítást adott a hatóságoknak, hogy legyenek tekintettel a termelőnek fizetett árakra a helyi viszonyokra, és egyéb körülményekre, mikhez képest aztán bizonyos megfelelő százalékos haszon hozzászámításával állapítsák meg az egyes cikkek árát, melyeknél többet az elárusítónak nem szabad követelni.

— Szárazság. Más néven nem lehet nevezni a gazdálkodás szomorú nyári betegségét. Csakugyan itt van a szárazság, ha helylyel-közel itt-ott hull is kevés eső. Már két hete elmúlt, hogy nem látott rendes esőt a szomszámzó föld s e nagy melegekben az éji harmat is kevés. A cséplésre alkalmas az idő, az erős meleg a szőlőnek is hasznos, de a kapás-vetemények már is erősen megsínylettek. A kevésbé viztartó földeken nagyon meglátszik a hanyatlás, így kukoricánál és kapás-veteményeknél is.

— Aratási mozgalmak. Eddig az aratási munkák az egész vármegye területén zavartalanul folytak, csak a fábiánsebestyáni Svábirtokon adta elő magát egy kis fennakadás. Itt ugyanis mintegy 30—40 arató f. hó 17-én beszüntette a munkát, aratórészüket felemelését követelve. Sváb Sándor először szép szerével akarta az elégedetlenkedőket lecsitítani s a békesség kedvéért arra is ráállott, hogy az aratók keresetét az előzetesen létrejött egyezés dacára valamivel megjavítsa. Amikor azonban látta, hogy a sztrájkolók mindinkább vérszemet kapnak, a hatóságnak az esetről jelentést tett s annak segítségét kérte ki.

— Tary István járási főszolgabíró azonnal intézkedett, hogy mindenféle zavargásnak eleje vétessek s a szolgabírói hivatal részéről Gyárfás Géza tb. főszolgabíró kedden délelőtt a helyszínén is megjelent, hogy az ügyet személyesen megvizsgálja s az ellentéteket lehetőleg elsimítsa. Mint halljuk, ez sikerült is, amennyiben az aratók még kedden ismét munkába állottak s azóta a munka zavartalanul folyik.

— A bolgár. Bércecs hazája kopár oldalain alig sarjadzik ki a legmostohább talajban is meggyökerező paréj. Csenevész kukorica sovány gyümölcscsével fizet emberföldről szorgalma árán s mégis él a bolgár. Él, mert dolgozik. Tenyérnyi földje munkája árán

megadja neki sovány kenyereit. De sok a bolgár és kevés a szikla-táj; nem jut mindkinek tenyérnyi sem a kopárságból. S nyakába veti a tarisznyáját a földetlen és jön — hozzánk is — Magyarországra. Nem hoz magával semmit, csak két karja izmait, józan elméjét és szorgalmát. De ebből azután hoz eleget. Várja itt a televény — hűmus, az Isten áldotta föld, amelynek minden talp-alattnyi része a kincsek egész bányáját rejti magában. Nincs mélyen elrejtve ez a kincs, nem bujlik el az ember elől, de mégsem találja meg mindenki, mert szorgalom az eszköze. A bolgár megtalálja. A mult esztendő kora tavaszán, — mikor még hófoltok takarták a nyomást — egy ilyen bolgár érkezett meg Hódmezővásárhelyre. A neve Nenov. Kibérelt egy gazdától valami 26 hold területet. Lőerővel emelte föl a kanális bő vizét s szóratta a szomszámzó földre az utolsó hótól az első hóig. Barna embereit ott érte a hajnal s a környék lakói az est sötétjében nem látták már, amikor munkából távoztak. Ritkán jött a gazda, az országban sokféle van dolga. Sok a telepe, sok az embere, megbízható mind, talál köztük olyat, aki őt pótolja. Van Mindszenten, Szegváron s az országban még 9 vagy 10 helyen kertje, bérelt magyar földön; kitehet az egész 120—140 kis holdat. Ahány 2—3 hold, annyi bolgár-család dolgozik rajta és él. Mégis minden bolgár-család 1300—1400 korona munkabért és százalékot kapott. A gazda pedig egyedül, egymaga 32,000, mond harminckétezer koronát küldött haza Bulgáriába. Az utolsó darabig csengő, magyar aranyban . . . Ehhez nem kell kommentár. Nem kell magyarázat. Úgyes bányász a bolgár, szemek előtt meríti ki a földből az aranyat. Vajjon, mikor tanuljuk el tőle ezt a mesterséget.

— A hűséges szerető. A szomszámzó Pusztaszerről igen szomorú esetet közöl velünk tudósítónk. A szépséges Edelény Rózsi-ról szól a história. Szeretőjét két évvel ezelőtt katonának vitték, messze Csehországba, Königrätz alá. Onnan irogatott haza Árpá Ferencz a leánynak, ki nem tudta kivárni a legény hazajövetelét, hanem elment utána gyalogosan. Nem vitt magával mást, csak egy kis batyut, meg a szívében sok reményt. A batyuban nem volt egyéb, csak egy karton lékri, egy kis fonatos kalács, meg egy pár garas, annyi csak épen, amennyiből kenyérré kerül a kaszárnnyáig. De utközben, nem messze Bécstől, valami baleset érte. Hogy mi történt vele, azt nem tudni. Csak arról tudunk, hogy a Duna partján megtalálták a kis batyuját, meg a cipőjét, ő maga meg a Dúnában uszott, a hullámok tetején. A hajós emberek fogták ki s jelentést tettek az esetről a hatóságnak. A leány övében, erősen a kebléhez szorítva, irást találtak. Az összeázott papiroson ezek a sorok olvashatók:

Kedves Ferenc!

Eljöttem utánad. Ha nem látnálak tudd meg, hogy örökké szeretlek, még a siron túl is. Nem tudtam megelni nélküléd, inkább elhagytam Pusztaszert. Isten áldjon meg a hozzám való jószágodért. A sirig hű Rozid.

A levelet haza küldték s az itthon való hatóság abból tudta meg s a bécsi átiratból, hogy Edelény Rózsi az uton meghalt. Árpá Ferencz csak később kapta meg a neki szóló levelet. A szegény legény azóta egyre bántódik s főlebbvalói ügyeletest adtak melléje, mert attól tantanak, hogy kárt tesz magában.

— A megbosszult igazság. Nagy háborúság volt Piti Mari tanyáján a béreses közt. Valami felett összeveszték, azonban nem akartak saját bírálók lenni, hanem fölkérték Görbe Nagy Jánost köztük a legidősebb öregbérést, hogy tegyen köztük igazságot — Az öregbérés meg is halgatta őket, sorra vette mint igazságos bíró panaszait s eldöntötte a vitát. Bölcs ítélet lehetett, mert a panaszos felek megnyugodtak s a szerint cselekedtek, csak egyedül Jancsi, a 17 éves béresgyerek nem

volt megelégedve és titokban bosszút forralt az öreg béres ellen. Kileste hétfőn délután az egyik fa mellől, amint éppen az összterelt jószágok után ballagott és megdobta egy kődarabbal, ami oly szerencsétlenül érte az öreget, hogy borda törést szenvedett. Sérülésével a szentesi kórházba szállították be, ahol elmélkedhetik azon a tanulságon, hogy az igazságért ebben a rossz világban már nemcsak a fejét, hanem az oldalbordáját is betörik az embernek.

— **A kíváncsi utas.** A kíváncsiságáról ismeretes Kohn Izráel idegesen tipeg a vasúti pénztár előtt. Végre bezörget az ablakon s az ott megjelenő pénztárosnak föladjá a kérdést:

— Pénztáros ur, mit fizetek innen Szentesig?

— Negyven fillért — hangzik a felelet.

— Köszönöm, csak tudni akartam — mondja Kohn s odébb tipeg. Kisvártatva megint bezörgeti a pénztár ablakát. A pénztárnok újból megjelenik és most már idegesen kérdi:

— Mit akar már megint?

— Csak azt szeretném tudni, hogy mit fizetek Szentesről Mindszentig?

— Az ördögbe is, hát onnan ide éppen annyit, mint innen oda: negyven fillért.

— Köszönöm — feleli Kohn és eltipeg. De nem-sokára ismét jelentkezik s a most már igazán mér-ges pénztárosnak a legnagyobb flegmával a követ-kező kérdést adja föl:

— Tekintetes pénztáros ur, hány kilométerre van ide Szentes?

— Tizenyolc! — ordít a pénztáros.

— Köszönöm — hálálkodik Kohn, a kíváncsi és elbilleg. De aztán tűnődik kissé s megegyszer meg-zörgeti az ablakot. A pénztáros szeme vésztojólóan villog, de azért kinyitja a kis ablakot. Kohn, a kí-váncsi, alázatosan kérdezi:

— Tekintetes pénztáros ur, hát Szentesről Mind-szentig hány kilométer az út?

— A fürgeteg nyergelje meg az urat! Hát ha innen Szentes tizenyolc kilométernyire van, akkor onnan idáig szintén 18 kilométer az út. Most pedig menjen a pokol fenekére, mert mindjárt elkisértetem.

— Csak lassan, lassan, tekintetes pénztáros ur! Lássa, kérem, karácsonytól husvétig három hónap az idő, de husvétől karácsonyig kilenc. Hát azt hittem én meg, hogy Szentes közelebb van Mind-szenthez, mint Mindszent Szenteshez.

S ezzel kitipegett Kohn, a kíváncsi, a vasúti indóházból.

— **Chimay hercegnő Budapesten.** Khi-may hercegnő — úgy látszik — nem tudta egészen elfeledni az ő szerelmes cigány-prímását, Rigó Jancsit, aki most esténként Ós-Budavárában aratja a diadalokat óriási közönség előtt. A hercegnő ugyanis már na-pokkal ezelőtt táviratilag kérdezősködött Ós-Budavára igazgatóságánál, hogy Rigó Jancsi csakugyan itt játszik e mulatóhelyen s a válasza, amelyet az igazgatóságtól kapott, tegnapi már megjött az értesítés, hogy a her-cegnő szombaton Budapestre érkezik s Ós-Budavárában meg fogja hallgatni az ő Jan-csiját, akit nem képes feledni. Rigó Jancsit különben a Royal-szállodában lévő lakásán valósággal ostromolja a közönség autogra-mokért. De nemcsak Chimay hercegnő érdek-lődik Rigó Jancsi iránt, hanem egy szép szőke berlini grófnő is, aki már napokkal ezelőtt Budapestre jött Rigó Jancsi után s esténként Ós-Budavárában, a zene-pavilonnal szemben hallgatja nagy áhitattal a cigány-prímás kitünő játékát.

— **A sörözés ebéd előtt ártalmas.** Egy orvosi szaklap szerint Németországból ide-plántált és mindjobban lábrakapó rossz szo-kás, hogy röviddel ebéd előtt korcsnába mennek az emberek egy pohár sörre, amely-ből aztán rendsen kettő-három is lesz. A röviddel ebéd előtt bekebelezett sörök káros hatással vannak már azért is, mert elnyom-ják az éhség érzését és elveszik az ember étvágyát. De még nagyobb az a kár, amelyet az által okoz a sör, hogy a gyomor emésztő nedvét a maga számára fölhasználja. A gyomor emésztőnedve ezen, csak igen kis mér-tékben tápláló ital megemésztésére használó-dik el és mikor azután ebédnél szükség volna rá, nincsen meg a kellő mennyiségben és

minőségben. A gyomor mirigyei már ki van-nak merülve s nem képesek annyi s oly erős emésztőnedvet produkálni, amennyi és amilyen szükséges volna az ebédnél elfogyasztott, a sörnél jóval táplálóbb ételek megemésztésére. Az emésztés tehát tökéletlen lesz s ennek következtében hiányos is lesz a táplálkozás. A szenvedélyes ebédelőtti sörözők a táplá-lék hiányos megemésztődése következtében lesoványodnak, bágyadtak, sápadtak, munkára képtelenek lesznek, sőt ellentálló képességük is csökken a betegségekkel szemben.

— **A kutfurrás — önnálló iparág.** A ke-reskedelemügyi miniszter arról értesít, hogy legújabbán kelt elvi határozata szerint az ártézi és műkutfurrás ipara ezentul önnálló iparág, melyhez külön iparigazolványt kell váltani. Lakatosok, kovácsok vagy géplaka-tosok tehát, mint ilyenek, külön iparigazol-vány nélkül nem vállalhatnak kutfurrást.

— **Pórujárt gazda.** Ifju Karasz Jakab gazda az aratás végeztének örömére beru-gott és kocsin amint a tanyájára ért, a lo-vak közé bukott, lába azonban felakadt és a megvadult lovak az embert lábánál fogva, fejével a földön elragadták. Orra, szájja tele ment porral, földdel. Fejéről és tarkójáról a bőr lehorzsolódott. Mindazonáltal csontja nem tört, súlyos baj nincs. Sérüléseit utó-következmények nélkül kiheveri.

CSARNOK.

A két tolvaj.

Irta: Maurice Level.

Az ajtó lassan megfordult a sarkában. A magas, boltíves ablakokon át a hold fehér sugara letűzött a sötétségben, misztikusan megvilágítva a kupolás óriási templom bel-sejét, itt is, ott is látni lehetett a ragyogó léckereteket, a csillogó mécseseket. Hátul a mélységben, mint valami fenséges titok, emel-kedett az oltár aranydiszes fehérsége.

Az üres templomban csodálatosan ihlet-teljes a csend. A virágok s a tömjén illa'a, amely állandóan ott lebeg a levegőben, isten-séges érzést kelt az emberi szivben. A két férfi, amikor belépett, hirtelen megállt, annyira megihlette őket a csöndes félhomály ünnepies-sége.

Amíg az alacsonyabbik férfi újra bezárta az ajtót, a másik önkénytelenül a szenteltviz-tartóhoz ment. . . De ujjai hirtelen meg-bénultak, mielőtt belenyulhatott volna. Egy pillanatra teljesen elfeledte, hogy lopni jött ide.

Térdre borult s ima toltult ajkaira. . . babonás félelem, amelyet még sohasem érzett hasonló éjjeli kirándulásaihoz.

Feje fölött éppen megkondukt a harang s mély, tompa hang, mint Isten szava, rezdült meg a csöndben. És egyszerre, mintha minden tárgyat: a szent képeket, a szent olaj-mécseseket, a padokat és virágedényeket, most láthatatlan erő megmozdított volna. Lassan, méltósággal bugott a dallamos harangszó. . .

A férfin erőtt vett a nyugtalanság. A misz-tikus környezet, a hirtelen támadt visszhang megijesztette. . . és a zsebébe nyult a ké-sért. Aztán várt, reszketően szorongatva éles pengéjét.

— Hej! — rikkantott halkan a kisebbik férfi a társára. — Befejezted már az imád-ságodat? Gyere hát!

A szemük most már teljesen megszokta a sötétséget. Tisztán láttak minden tárgyat, a drága, aranyos diszeket, a szent pompát, a klárisokkal kirakott ezüst mécseseket. . . És halkan, lábujjhegyen elindultak a padosorok mélyébe.

Egy oldalsó oltárka előtt megálltak. A nagyobbik férfi reszketni kezdett.

— Hol kezdjük? — kérdezté a kisebbik. . . Előbb talán a kincsesládát ürítjük ki, aztán a többit, ha időnk marad. Amíg én fölfeszítem, te addig őrt állasz.

Balra tértek s a templom hajójának közé-pére értek.

Most egyszerre felhő vonult az égre. A hold fénye eltűnt s mélységes sötétség lepte el a templom belsejét. Csak az oltárak előtt pislogott egy-egy láng: megannyi élő, nyug-talan szeme a láthatatlan Istennek, akinek a szelleme itt lebeg a padosorok fölött.

A nagyobbik férfi összerézzenet.

— Láttad?

— Mit?

— A hold elbujt. . .

— Baj is az! majd gyufát gyujtunk. Van a zsebedben?

— Nincs!

— Elég rosz. No, de nem baj. Én láttam, hol áll. Te csak maradj itt.

Két-három lépést tett s megállott. Érc halk hangja rezgett át a csendességben; aztán egy suttogó hang szólt onnan:

— Itt a kincsesláda. No, nyisd ki a szemedet.

Egy perc múlt el, mialatt a különös ne-szelés hallatszott az előbbi irányból.

— A kulcsok nem érnek semmit. Add ide a ráspolyt, meg a kalapácsot.

Amikor meghallotta a vas csikorgását, a nagyobbikat ismét elfogta a félelem. A han-gok rettenetes hatással voltak reá; homlokát ellepte a verejték és minden tagja reszketett.

Időközben ismét előbukkant a hold gyenge fényessége s ennek a félhomályában látta, a társa hátát, amint rágörnyed egy sötét tárgyra, buzgón dolgozva a vaspántokon.

Ézt nem tudta látni s halkan rászólt bűntársára.

— Siess!

— Ugyan, hagyj békében. Várnak rád tán valahol, hogy ennyire sietsz?

A kárlehetetlen ráspoly tovább zizegett, recsegett. . . Az őrtálló pedig mindjobban érezte, hogy elszorul a szíve.

Amint felpillantott, egy arcot látott a ma-gasban: sovány, szenvedő arcot, amely egy feszületről véghetetlen szomorúsággal tekin-tett le rá. Ez a tekintet annyira megrázta őt, hogy ijedtében csuklani kezdett s eltakarta az arcát, nehogy amaz újra lássa.

— Lehetetlen. . . nem bírom tovább! megbolondulok.

De a látvány nem akart eltűnni, most észrevette a szenvedő arc alatt a sápadt, sovány testet, kinyújtott karokkal, mintha feléje könyörögnének.

Emlékezett arra, hogy amikor kicsiny gyermek volt s erőtt vett rajta a félelem, egy ima szent szavait mormogta, mire a félelem eltűnt. Hanem azóta sok-sok idő múlt el s most sehogy sem jutottak neki azok a szent szavak az eszébe. Reszketve nézett tovább a vizióra, amely megejtette a tekintetét s azt le sem tudta többé venni a szomorú, kö-nyező arcról.

Az az arc most megszólalt.

— Menj. . . menj. . . megbocsátok neked. . . Hanem e pillanatra a kisebbik ember is meg-szólalt.

— Annál rosszabb. Akkor hát használjuk a kalapácsot.

Szeretett volna rákiáltani a társára: „Nem, nem engedem! Hagyd abba!” — hanem a hangját összeszorította valami kimondhatatlan erő.

Erős hang rezdült meg a csöndben, mintha száz ördög kalapácsolt volna izzó vasakon.

Fönn a magasban pedig mégjobban fe-léje hajolt a szomorú arc s bátorítóan, csaknem parancsolóan beszélt le a reszkető emberhez:

— Menj! Megbocsátok neked!

A kalapács egy erős ütésre nagyot pat-tant most a szekrény rácsa s a kisebbik férfi megelégedetten mormogott, belevájkálva az arany- és ezüst drágaságokba.

Az isteni arc erre fellángolt, szemeiben vakító fényesség gyult ki, amely megvilá-gította egész testét. . . a nagyobbik férfinak megcsuklott a térde s leborult a vizió előtt. . . látta, látta annak öt véres sebéit, amelyekből szintén világosság áradt le feléje. És ez a világosság erőtt adott neki.

Felpattant s rákiáltott társára:

— Megálj! Itt van ő, előttünk, ránk néz! . . . Nem hallod?

A kisebbik dühösen fordult vissza:

— Megbolondultál, hogy így kiáltasz?

— Hagyd abba! — üvöltötte most a nagyobbik. Parancsolom!

A kisebbik nevetett, de a szenvedő arc most meg biztatóbban nézett le az őrt állóra, aki megértette a tekintetét. A másik pillanatban rárontott társára, kiáltva: „gyilkos!... Judás!“

Másnap, amikor a sekrestyés a templomba lépett két férfit pillantott meg: az egyik halott volt, a másik, aki rajta guggolt, görcsös ujjakkal a halottat fojtogatta. Körülöttük templomi kincsek hevertek, mellettük a templom fölfeszített ékszeres ládája. A guggoló férfi fekete haja a halántékai körül őszbe vegyült, a szeméből sűrű könny pergett le az arcára és gondozatlan, tüskés szakállára, miközben kétségbeesetten imát mormogott. Mellette egy eltörött oltári méces üvegcserepei hevertek.

A nagy feszület, amely a szegények perselye fölött állott, széttárt karokkal és szomorúan lehorgasztott fővel, bánatosan nézett le a két tolvajra, akik hozzá tévedtek.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

OLOSZKAI HORVÁTH ANTAL

Horváth A. könyv- és műnyomdája, 1905.

Kiadó föld.

Korom Józsefnek a Mindszent és Szegvár határában levő földje harmadából kiadó. Ugyanott több gazdasági szerszám és nagymennyiségű takarmány eladó.

President

Havana

Diva, Jurul, Ris Abadie, Cartouché, Janina, a világ legjobb cigaretta-hüvelyei Mindszentén egyedül Horváth Antal papirkereskedésében szerezhető be.

Tűzifa-eladás.

A vásárló közönség szives tudomására adom, hogy üzletemet tűzifa-kereskedéssel kibővítettem és nálam első minőségű tűzifa waggonszámra és ölszámra, valamint vágott állapotban is, kívánatra házhoz szállítva, a legjutányosabb áron kapható. Megjegyzem, hogy aki waggonszámra szándékozik fát venni, nálam az udvarban a fa minősége megtekinthető és a legolcsóbb napi ár mellett megrendelhető.

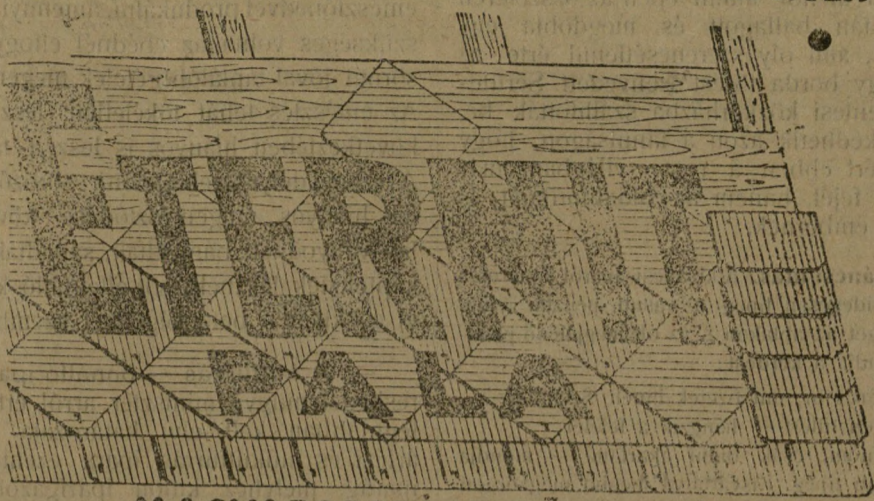
Azon tisztelt vevőimet pedig, akik ezideig még a szegedi légszusz-kocszra nem tettek megrendelést, kérem, hogy arra mielőbb előjegyezni sziveskedjenek.

Szives pártfogást kér

Schwarcz Ignác

5-6 építkezési és tüzelőanyag-kereskedő.

AZ ÉLETKOR LEGJOBB TETŐFEDÉSI ANYAGA

MAGYARORSZÁGI KÖZPONT:
ETERNIT MŰVEK HATSCHEN LAJOS
BUDAPEST-VI., ANDRASSY-ÚT 33.

Eladási hely: LÖWY ALBERT cégnél B.-Csabán.

Omnibusz

teljesen jó karban, 6—8 személyre, megvételre kerestetik. Szíves megkeresések Gémes Kálmán községi előfogatoshoz intézendők Cs.-Mindszentre.

Udvarosnak

egy ügyes, erőteljes fiú azonnal fölvetetik. Cím a kiadóhivatalban.

Harminc százalékos megtakarítás

érhető el, ha rövidáru-, norinbergi-, divat- és cipőáru-szükségletünket

Kovács Sándornál Vásárhelyen szerezjük be.

Jelen kis hirdetésem olvasását tiszteletteljesen kérem, saját érdekében, figyelmesen teljesíteni és megfogadni. Cimed arról, hogy csakis pontos, jó és szolid kiszolgálás mellett kapja alant felsorolt áruimat olcsón, a Zöldségpiacon levő **rövidáru-, norinbergi-, divat- és cipőáru-üzletemben.**

Nagy raktárt tartok: férfi-, női és gyermek-ingekből, gallérok, kézellők, nyakkendők, sétatotok, utazóbőröndök (kofferek), illatszerek, fésűk, legfinomabb szappanok, legjobb minőségű bőr- és selyemkeztűk, elsőrendű és többféle kötő- és horgoló-pamutok, cernák, kész kézimunkák és kézimunkákhoz való bármilyen selyemből.

Óriási választék: legfinomabb férfi-, női és gyermek-cipőkben, kitűnő fűzőkben (miderek), a legjobb férfi-, női és gyermek-harisnyákban, remek kötők és alszoknyákban.

Menyasszonyi kelengyék remek választékban. Béli belépő-gallérok, selyem sálak, legyezők, boák, ruha-kellékek, a legszebb ruha-díszek, selymek, finom csipkék, mindennemű szalag-, gyöngy- és zsinór-díszek, selyem csipkeszövetek és selyem-hímzések, valamint minden a kereskedésem körébe vágó, de itt fel nem sorolt árukból nagy választékot tartok.

Midőn mélyen tisztelt címed szives pártfogását kérem bátor vagyok, maradok kiváló tisztelettel

Kovács Sándor, Hódmező-Vásárhely, Zöldségpiac

Nagy választék nap- és esőernyőkben! 1500 darab raktáron!

Nagy választék cipőkben! — 3000 pár állandóan raktáron!

Könyvnyomdai

munkák

feltétlen csinos és modern kivitelben a legjutányosabb áron készülnek

Horváth Antal

könyv- és műnyomdájában

Mindszentén.

